

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Β'.  
ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

Γεννα  
Εγκληματα  
Παφος  
Αμαρτην  
Σιουβικια  
Αγ. Ιωαννης  
Αγ. Δημητριος  
Χούβου

ωοορ  
και γεωργιον

Οι κυβερνήται μας δεικνύουσιν νὰ κρύψωσι τὸ πρόσωπόν των ὑπὸ μέγαν μέλανα πέπλον, ὅπως μὴ βλέπωσι τὴν ἑκκλῆσαν κα-  
τάστασιν τῆς πατρίδος μας. Τὸ ἐγκλημα ἐπληρώσατε καὶ ἡ ἀδι-  
αφορία τῶν κ. Κυβερνητῶν μας ἐξέστην εἰς τὴν ὑπακοὴν βα-  
ρύνει. Εἰσθε μακρὰν καὶ δὲν θύνασθε νὰ μείνητε ἀκριβῶς ἐν-  
πὶ τῶν φρικτῶν κακοδυσφημιῶν καταστάσεων τοῦ Παφῶ.

Ἡ Πάφος δὲν εἶναι παρὰ ἡ φαντασία τῆς ἀρχαιοφροσύνης ἢ ἐν τοῖς κόλποις τῆς ἀρχαίας τῆς ἡδονῆς καὶ φου-  
λάτουσα τὴν ἐρημίαν, ἡ φαντασία τοῦ πλούτου καὶ μουσικῶν χα-  
ρᾶς καὶ ἔχουσα ὡς βασιλεύουσα καὶ ὡς μοναρχικὴν θεῶν τὴν Ἀ-  
φροδίτην. Ἡ Πάφος τῆς ἀρχαίας φαντασίας κακοδυσφημιῶν καὶ μέγα  
κράτος ἔχον ὡς βασιλεύουσα τῆς ἀποκαταστάσεως θεῶν τοῦ ἐγκλή-  
ματος, τῆς Ἑλληνικῆς παλαιότητος καὶ πάλιν τὰ ὄργανα καὶ  
οἱ μουσικαὶ οὐχὶ ὅμως τῆς χαρᾶς ἀλλὰ τοῦ ἐγκλήματος.

Εἰμὲθα ἢ δὲν εἰμὲθα ὑπὸ Ἑρωπαϊκῇ Κυβερνήτειν. Ἐάν δὲν  
εἰμὲθα ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπίσωμεν ἡμεῖς μόνον τὴν  
περιουσίαν μας, τὴν ζωὴν μας καὶ τὴν τιμὴν μας. Ἀλλὰ δὲν  
ἔχομεν τὸ δικαίωμα καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποθέτομεν ὅτι εὐρι-  
σκόμεθα ὑπὸ Ἑρωπαϊκῇ. Ποῦ λοιπὸν τὰ ἀγαθὰ ταύτης ἀπο-  
τελέσματα; Ποῦ ἡ περιστολὴ τοῦ ἐγκλήματος; Ἡμεῖς ὡς νὰ  
διατελώμεν ὑπὸ Καννιβαλικῇ κυβερνήτειν καθότι οἱ Κυβερνήται  
μας, βλέποντες πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των τὰ ταλούμενα φρικτὰ  
ἐγκλήματα, ἡσυχάζουσιν καὶ διασφαλίζουσιν εἰς τὸν Ἑρωπαϊκὸν  
κόσμον, ὅτι ἀσφάλεια καὶ πλήρης προστασία τῆς ζωῆς καὶ  
τῆς τιμῆς τοῖς Κυπρίοις παρέχεται.

Ἀκούσατε καὶ φρίξατε. Ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς 17 φόνου.

Κατὰ τὰς 11 Ἀυγούστου προσεκληθῆ ὁ ἱατρὸς τῆς Κυβερ-  
νήσεως εἰς Ἀμαρτέτην διὰ φόνον, μέλις ἦτο ἔτοιμος ν' ἀπέλ-  
θῃ ἐκεῖ καὶ ἔκτακτος ἀπεσταλμένος τὸν προσκαλεῖ εἰς τὴν Σου-  
σικίον ἐπίσης διὰ φόνον ἐξετάζει καὶ τούτων συντάσσει τὴν  
ἐκθεσίαν του, ἐτοιμάζεται νὰ ἰκπεύσῃ, ὅτε ἀτυνομικῶς ὑπάλλη-  
λος τὸν προσκαλεῖ εἰς ἄγ. Ἰωάννην ἐπίσης διὰ φόνον καὶ οὕ-  
τω ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐν τῇ διαμερίσματι μόνον τῆς Πάφου ἐτα-  
λέσθησαν 3 φόνου! δὲν φρικιάτε; Ὁ ἱατρὸς μετὰ τὴν ἐπί-  
σκεψιν ἀφικνεῖται εἰς Πάφον, ἀλλ' ἀμέσως κατὰ τὰς 19 Ἀυ-  
γούστου διατάσσεται ν' ἀπέλθῃ εἰς Τζάδαν δι' ἀπόπειραν φόνου  
καὶ ἐνταῦθα συντάσσει τὴν ἐκθεσίαν του, εἶνε καθήκον του,  
κατὰ τὰς 22 Ἀυγούστου ἀπέρχεται εἰς ἄγ. Δημήτριον διὰ 3  
τραυματισμοὺς κατὰ τὰς 25 εἰς Χούλουν διὰ φόνον. Ἐνταῦθα  
ἀπεδείχθη ὅτι ὁ φονευθεὶς ἐκοιμήτο εἰς τὸ ἀλώνι του καὶ ἐκεῖ  
ἐπυροβολήθη ἐνῷ δὲ βεβαίως ἐζήτει βοήθειαν βλέπει μετὰ φρι-  
κῆς ὁ δυστυχὴς πυρκαϊάν γύρωθέν του. Ἀδυνατεῖ νὰ κινηθῇ  
καὶ ἐκεῖ κίεται ζωντανὸς βεβαίως καὶ ἐκπνέει ὀλοκαύτωμα καὶ  
ὥτος τοῦ ἐγκλήματος. Κατὰ τὰς 29 ἀπέρχεται ἐκ Τζάδας καὶ  
πάλιν, ὅπως ἐξετάσῃ τὸ πτώμα νέκρας κόρης ἡλικίας μόλις 11  
εἰσὶν, ἐφ' ἧς ἐξετελέσθη τὸ φρικτωδέστερον τῶν ἐγκλημάτων ἔ-  
κδοσεν ἡ δυστυχὴς κόρη τὸ πρόβατόν της εἰς ἀπόκεντρον θέ-  
σιν, ἔπειτα μετ' αὐτοῦ μὲ ὅλην τὴν χάριν τῆς παιδικῆς της  
ἡλικίας, ἐπλάττει ὄνειρα καὶ δὲν ἐγνώριζεν ὅποια τύχη της ἐ-  
φυλάττετο. Μόνος ὁ μωρὸς πιστεύει, ὅτι ἡ εὐτυχία διαρκεῖ  
ἐπὶ πολὺ· δύο τρομεροὶ κακοὶ ἄνθρωποι, δύο δαίμονες τῆς κολάσε-  
ως παραμονεύουσιν ἐκεῖ, συλλαμβάνουσι τὴν ἀθώαν παρθένον καὶ  
διακορεύουσιν ταύτην. Ναὶ διακορεύουσιν τὴν ἐνδεκαετὴ παρθένον  
δὲν ἀρκοῦνται εἰς τὸ πρῶτον ἐγκλημα, ἀφαιροῦσι τὴν ζώνην τῆς  
κόρης περιτυλίττουσι δι' αὐτῆς τὸν λαιμόν της πύθουσι ταύ-  
την, σφύροντες ἕκαστος τὴν μίαν ἄκρην τὴν ρίπτουσιν ἐντὸς βά-  
του, τὴν καλύπτουσι διὰ λίθων καὶ ἀπέρχονται ἀνενόχλητοι ἄ-  
νιν εὐφροσύνης συνειδήσεως εἰς τὸ χωρίον των. Ἐ! τίς λοιπὸν κα-  
κοὶ, τίς διαπράττει τὰ φοβερά ταῦτα ἐγκλήματα; οἱ κα-  
κοὶ, οἱ ἐγκληματαί; Ὁχι! Ἡ Κυβέρνησις κακοὺργεῖ, ἥτις  
διὰ τῆς παραγώγου ἀδιαφορίας της προστατεύει τὸ ἐγκλημα.  
Συντάσσει καὶ ἐνταῦθα ὁ ἱατρὸς τὴν ἐκθεσίαν του καὶ ἀμέσως  
κατὰ τὰς 4 Σεπ. εἰδοποιεῖται διὰ τὴν Χούλουν, κατὰ τὴν αὐ-  
τὴν ἡμέραν διὰ τὴν Τζάδαν καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν εἰς τὴν Κρυ-  
τοπόταρ. Τρεῖς φόνου καὶ πάλιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς  
9 Σεπτεμβρίου εἰς τὴν Τίμην διὰ 3 τραυματισμοὺς κατὰ τὰς  
11 εἰς τὴν Λίμπων καὶ πρὸς εἰς τὸ Μωρὸν νερόν.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ  
ΜΑΡΤΙΟΥ 1900

Δέν πράζει: λοιπόν ἐντέλως νά διαμαρτυρηθώμεν καί διὰ τῆς ἀνταρμιᾶς γινώσκῃς νά καταδικάζωμεν τὰς τῆς Κυβερνήσεως ἐνεργείας :

Λόγος τῆς ἀντίρρησης τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἡ ἀμάθεια ἡ κακὴ ἐκπαίδευσις καὶ πρὸ πάντων ἡ πτωχεία, κ. Κυβέρνησις. Δι-  
εργάζονται τὰς μεγάλας ἐκτάσεις τῆς Πάρου. Βλέπεις ἐκεῖ χω-  
μαὶν εἰς κοιλίαν κήπωντα. Ναι. Τί ποιεῖ; Ὀργώνει; σπεί-  
ρει τὴν γῆν; ὅτι ἐργάζει ὅτι σπείρει ταύτην. Ἐξήκει ἐκ τῆς  
τῆς ρίζας ἕνα θρόνον τὴν πειναρμένην κοιλίαν τοῦ καὶ τὰ λυσ-  
σαμένα τέκνα τοῦ. Πειναρμένος, τρώγει τὴν πείνάν τοῦ καὶ  
λιψασμένος πίνει τὴν δίψαν τοῦ. Εἶναι δουληρὸς, ἀλλ' ἀναγκά-  
ζεται νά γίνῃ τινος καλὸς ἡ δούλην ἢ ἐργασίαν. Πλῆνις ἐ-  
καὶ ἕνα μένος;—Νομίζεις ὅτι εἶναι τῶν στρογγύλων φόδερρον ἐν  
τοῖς ἀγροῖς ἐκτεταμένον. Ὅχι, κίρρα, εἶναι. Πάρος χωρικός, ἀπο-  
δίδωμι καὶ ὅπως τοῖς θαλάσσις ἐκ τῆς φρικώδους τοῦ καὶ πει-  
ναρμένης ἐξέως τοῦ. Οὐδέποτε χορταίνει τὴν ψομὴν. Πεινᾷ καὶ  
ἀντρίχεται νά κλέψῃ. Πεινᾷ καὶ ἀναγκάζεται νά ἐργαζομένην,  
ἀπὸ καὶ μέλιστα εἶναι βέλαιος, ὅτι δὲν θὰ συλληφθῇ καὶ ἐν  
γῆν καὶ τοῦτο θὰ χορταίνῃ καλλίτερον εἰς τὴν φυλακὴν πα-  
ρά, ὅταν εἶναι ἐλεύθερος. Φορολογεῖτε μας, Κυβερνῆται, ἀλλὰ  
φροντίσατε καὶ διὰ τὴν ἐκπαίδυσίν μας. Ἀπομυζήσατε τὸ αἶ-  
μά μας, ἀλλὰ φροντίσατε καὶ διὰ τὴν ζωὴν μας. Τί μας πα-  
ραχωρήσατε μέχρι τῆς σήμερον; Τὴν ἐλευθερίαν, εἶναι ἡ μόνη  
ἀπάντησίς σας. Ἄλλ' ἀκούσατε μὲ ποῦν ἔχετε ἐμαῖς. Εἴχε  
ποτε κήρυξ τις κήρυκα, ἐν μετεχειρίζετο διὰ τὴν σκῆν τὴν ἀμα-  
θίαν, διὰ τὴν συλλαβὴν αἰγας καὶ διὰ πολλὰς ἑλλας ἐργασί-  
ας, ἐν τοῖς μ' ἑλλας τὰς ἐργασίας τὸν ἐξέλιξεν ἀλόπητον, ἀλ-  
λὰ καὶ τὸν διεφεν ὁ κῆρυξ ἡγαρισταίτο καὶ δὲν ἔφραγεν. Ἡ-  
μέραν πᾶν ὁ σὺνόντης ἐξέβαλε τὸν κῆρυξ τῆς οἰκίας.—Ποῦ θὰ  
ὑπάγω;—λέγει ὁ κῆρυξ.—Εἶναι ἐλεύθερος.—Ἡμεῖς.—Εἶναι ἐ-

λεύθερος.—Δευτῶ.—Εἶναι ἐλεύθερος.—Θὰ ἀποθάνω τῆς πείνης  
καὶ τῆς δίψης.—Ἀδιάφορον φέρεται εἶναι ἐλεύθερος ἀπαντᾷ ὁ  
δεσπότης καὶ ὁ ἐλεύθερος κῆρυξ λυσσαλέως δάκνει τοὺς διερ-  
χομένους μὲ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν τοῦ. Ὅτι οὐτοῦ καὶ ἡμεῖς.  
Εἴμεθα ἐλεύθεροι, ἀλλὰ λυσσαρμένοι τῆς πείνης δάκνομεν τοὺς  
ὁμοίους μας. Τολμῶμεν νά λέγωμεν μετὰ λύπης μας, παρα-  
βαίνοντες τὰς ἀρχάς μας ὅτι εἴμεθα εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν  
Τουρκικὴν Κυβέρνησιν καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν σας.

Ἐποβάλλονται ἀναφοραὶ πρὸς περιστολὴν τῶν κακουργημάτων  
καὶ ὡς ἀπάντησιν ἔχετε ὑποδείξατέ μας τὸν τρόπον. Καὶ ἡμεῖς  
σὰς λέγομεν, ὅτι μόνον διὰ τῆς ἐξουσίας, ὅτι μόνον διὰ τῆς  
προκηρύξεως τῆς κεφαλῆς τῶν κακούργων θὰ ἐπέλθῃ βελτίωσις.  
Μὴ νομίζετε ὅτι διὰ τῶν ἀτυνομικῶν σας ὁργάνων θὰ περι-  
στείλητε ταῦτα καθότι γνωρίζετε τὰς μέχρι τῆς σήμερον ἐνεργείας  
τῶν.

Φροντίσατε ταχέως περὶ τῶν μέτρων τούτων, καθότι ἄλλως  
θ' ἀναγκασθώμεν ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν μας  
νά σώσωμεν.

«Περιηγητής».

# ΣΚΕΛΕΤΟΣ

(Συνέχεια).

## Περὶ τῆς Κυρίως διδασκαλίας.

Το στάδιον τοῦτον καλεῖται Κυρίως διδασκαλία, διότι κατ' αὐτὸ εὐδὲν ἄλλο πράττει ὁ διδάσκαλος ἢ διδάσκει.

## Περὶ τῆς Ἀναλύσεως καὶ Συνθέσεως.

Καλεῖται τὸ στάδιον τοῦτο Ἀνάλυσις καὶ Σύνθεσις καὶ ὅσον κατ' αὐτὸ ἀναλύεται τὸ διδαχθὲν διὰ καταλήξεων ἐρωτήσεων (διλογικῇ μορῇ) δι' ὧν σκοπεῖται ἡ ἐμπέδωσις τοῦ διδαχθέντος (ἢ σαφέστερα ἀντιλήψις) καὶ κατέπειν τούτων προσκαλεῖται εἰ μαθηταὶ νὰ συνθέσωσι τὸ ἀναλυθὲν μᾶθημα καὶ νὰ ἐκφράσωσιν αὐτὸ ἐν τῇ δυνατῇ καλλιτελείᾳ καὶ ὀρθότητι.

## Περὶ τοῦ Συμπεράσματος ἢ Συγκεφαλαϊώσεως.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι τὸ ἐξαγόμενον τῆς διδασκαλίας· τὸ ἐξαγόμενον τοῦτο εἶναι ἐν μὲν τοῖς ὀρθοκυνετικῇς ἡθικῇς τις ἀρχή, πρακτικὸν τι ἀξίωμα (ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ συμπέρασμα δύναται νὰ ἐντυπώνηται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ μαθητοῦ ἐν μορῇ ῥητῶν, προτάσεων τῆς κατηγορήσεως κλ.), ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐν δὲ τοῖς μαθηματικῇς ἀριθμητικῇς ἢ γεωμετρικῇς τις κανόνες, ἐν τῇ Γραμματικῇ, γραμματικὸς κανὼν, ἐν τῇ Φυσικῇ φυσικὸς νόμος, ἐν τῇ φυσικῇ Ἱστορίᾳ καὶ Γεωγραφίᾳ σὺντομος καὶ ἀκριβὴς ἐκθεσις τοῦ ἀντικειμένου τῆς διδασκαλίας (διὸ καὶ Συγκεφαλαϊώσις καλεῖται τὸ στάδιον τοῦτο).

Τὸ συμπέρασμα ἐξάγεται πάντοτε ὑπὸ τῶν μαθητῶν ὑποβοηθουμένων διὰ καταλήξεων ἐρωτήσεων τοῦ διδασκάλου, ὅστις διατυπώνει αὐτὸ δι' ἀκριβοῦς γλωσσικῆς ἐκφράσεως. Ἐάν οἱ μαθηταὶ δύνανται νὰ ἐξαγάγωσι τὸ συμπέρασμα θεωρεῖται ἁποτυχὴς ἡ διδασκαλία.

## Περὶ Ἐφαρμογῆς ἢ Χρήσεως.

Κατὰ τὸ στάδιον τοῦτο πρόκειται πᾶν ὅ,τι ἐμάθον οἱ μαθηταὶ νὰ ἐφαρμόζουσιν ἐπὶ παραδειγματικῶν καταλήξεων.

## Περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν Ὀρθοκυνετικῶν.

Ἡ ὀρθοκυνετικὴ διδασκαλία προϋποθέτει τὴν ἐμπνεύσιν εἰς τὰς τρυφεράς αἰσθητικὰς καρδίας τῶν εἰς θεὸν πίστιν κατὰ τὸς ἀρχὰς τοῦ θεοῦ ἡ ἀληθινῆς πίστεως ἰδρυτοῦ καὶ τοιοῦτοτρόπως διατελεῖ εἰς αὐ-

Γεωμετρία  
Α. Π. Μαθαίνω  
ἐκπαίδευση

Το θερηκευτικόν συνθήκημα δύναται νά διατελέη ὁ διδάσκαλος εἰς τὰς καρδίας τῶν παιδῶν τὸ μὲν διὰ τῶν διδασκῶν θερηκευτικῶν μαθημάτων το δὲ διὰ τοῦ βίου οὗτο παραδείγματος· ὁ δεύτερος τρόπος εἶνε πολλῶν βραχυτικώτερος τοῦ πρώτου. "Οχι μόνον λοιπὸν ἡ θερηκευτικὴ ὁλὴ ἀλλὰ καὶ ὁ διδακτικὸς τρόπος πρέπει νά εἶνε οἷο καὶ οὗτος.

Ἡ πορεία τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἱστορίᾳ,  
Ἱστορία καὶ Ἑκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ.

Ἐν τῷ πρώτῳ σταθμῷ, τῷ τῆς Προδοτικοποιήσεως ἔρμηνεύει καὶ δια-  
παρηνγίζει ὁ διδασκαλὸς τὰ τυχόν ἀκατάληπτα μέρη τῆς διδαχθησο-  
μένης ἱστορίας.

Ἐν τῇ τρίτῃ σταδίῳ, τῇ τῆς Ἀναλύσεως καὶ Συνθέσεως ἀναλύεται ἕκαστον τμήμα διὰ καταλλήλων ἐρωτήσεων (διαλογικὴ μορφή). Αἱ ἐρωτήσεις τοῦ διδασκαλοῦ πρέπει νὰ φέρονται, καὶ εὐθετατικῶν χαρακτηριστῶν (βίθασκε κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς διδασκαλίας). Αἱ εὐθετατικαὶ αὐταὶ ἐρωτήσεις σκοποῦν ἔχουσι τὴν διευκλίνουσαν τῶν μαθητῶν ἐν τῇ ἐξήγησιν τοῦ συμπεράσματός ἢ τῶν συμπεραμάτων.

Ἐν τῇ τετάρτῃ σταδίῳ, τῇ τοῦ Συμπεράσματος ἐξέρχεται (δὲν εἶνε ἀνάγκη πάντοτε) τὸ ἡλικιὸν συμπέρασμα, ὅπερ ἐντυπώνεται εἰς τὴν μνήμην τῶν μαθητῶν ἐν μορφῇ ρητοῦ ἢ προσευχῆς ἢ τροπαρίου καὶ λοιπῶν διδασκαλομένων κατὰ τὴν ἀπαιτυμενικὴν μορφήν, ἀφοῦ, ἔννοεῖται, ἐξηρμηθεύθωσι πρότερον καταλλήλως.

Ἐν τῷ πέμπτῳ σταδίῳ, τῷ τῆς Ἑξαρχοῦς γίνεταί (ἐν ἀνάγκῃ) ἡ κατάλληλος σύγκρισις μερῶν τινῶν τῆς Ἱστορίας πρὸς ἄλλα ἐμμειδῇ ἢ ἀντίθετα ἄλλων ἱστοριῶν καὶ τελευταῖον δεκνύεται ἡ κατάλληλος εἰκὼν ἣς τὰ μέρη ἐξηγουῦνται (διὰ τῆς Ἐποπτικῆς μορφῆς).

## Περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Κατηχήσεως.

Μετά τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἱστορίας, ἔπεται ἡ διδασκαλία τῆς Κατηχήσεως, ἥτις συστηματικοῦσα τὰς ἐν ταῖς Ἀγίαις Γραφαῖς ἐνασπαρμένους θείας ἀληθείας προτίθεται νὰ καταδείξῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ Κατήχησις εἰς τὴν ἀνωτέραν ταξίν τοῦ δημοτικοῦ διδασκαλίας πρέπει ν' ἀποφεύγῃ τὰς ὑψηλὰς θεωρίας, αἵτινες εἶνε ἀπρόσιτοι εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Οὐτε εἰς ἀποδείξεις περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ἀνάγκη νὰ εἰσέλθῃ, οὔτε τὰ περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ν' ἀναπτύξῃ. Ἀρκετὸν εἶνε ἂν ἐξηγηθῶσι καλῶς ἡ Κυριακὴ προσευχή, τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ μυστήρια.

Ὁρεῖται οὖν εἰ μαθηταὶ νὰ ἔχωσι κατ'ἀλλήλον κείμενον καὶ ν' ἀπομνημονεύωσιν αὐτοὺς εἰς τὰς δογματικὰς ἀληθείας, ἀποφεύγοντες τὴν χρεὴν πάσης ἄλλης λέξεως ἢ ἐκφράσεως, ἥτις μεταβάλλουσα τὴν οὐσίαν αὐτῶν ἀλλοιοῖ τὴν πίστιν ἡμῶν καὶ ἐπιφέρει τὴν ψυχικὴν ἀπώλειαν. Ταῦτα γενικῶς.

### Ἡ πορεία τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ Κατηχήσει.

Μετά τὴν σύνταξιν διήλυσιν τοῦ σκοποῦ διδασκαλίας ἀκολουθῶν τὰς ἀναγκαίαις διδακτικὰς ἀρχὰς καὶ μεταχειριζόμενος τὰς ἀρμοδίους μορφὰς κάμνει τὴν κατ'ἀλλήλον προσδοκῆσιν εἰς τὴν κυρίως διδασκαλίαν.

Ἡ προσδοκῆσις δέον νὰ γίνηται ὑπὸ πάσας τὰς ἐπιφεύξας, ὑπὸ ἐρμηνευτικῇ, ὑπὸ ἱστορικῇ, ὑπὸ γεωγραφικῇ κτλ.

Μετά τὴν προσδοκῆσιν ἐν τῇ κυρίως διδασκαλίᾳ ὁ διδάσκαλος θὰ μεταχειρισθῇ ἐκείνην τὴν διδακτικὴν μορφήν, ἣ ἐκείνας τὰς διδακτικὰς μορφὰς ὡς θεωρεῖ προσηγορεύει εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ μαθητή. Ἐν γένει λέγομεν, ὅτι ἡ πορεία τῆς διδασκαλίας τῆς Κατηχήσεως δὲν εἶνε θανατὸν ὡς ἐκ τῆς διαφόρου φύσεως τῶν ἐν αὐτῇ μαθημάτων νὰ ὑπαρῇ ὑπὸ ἑνα ὡρισμένον τύπον, οὐδὲ εἶνε ὑπόχρεως ὁ διδάσκαλος ν' ἀκολουθήσῃ τὰ στάδια κατὰ σειράν.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον γίνεται καὶ ἡ διδασκαλία τῶν γραφικῶν περιπεπῶν καὶ τῆς λειτουργικῆς.

Ἡ Ἀγία Γραφή, ἐν ᾗ περιέχεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶνε ἀξία ἀναγνώσεως παρὰ παντὸς Χριστιανοῦ. ἐν αὐτῇ ὁμῶς ὑπάρχουσι καὶ πόλῃ καὶ θυσανῶνται ἔννοιαι, αἵτινες χρηρίζουσιν ἰδιαίτερας ἐρμηνείας καὶ ἀναπτύξεις. Ἐντεῦθεν ἔπεται ἡ ἀνάγκη τῆς καὶ ἐν τοῖς δημοτικῶν σχολείοις ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἐπειδὴ ὁμῶς δὲν εἶνε θανατὸν, ἵνα ἅπαντα ἡ Γραφή ἀναγνωσθῇ καὶ ἐρμηνευθῇ ἐν τῷ σχολείῳ διὰ τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ ἐκλέγωνται ἐξ αὐτῆς τὰ κυριώτερα μέρη καὶ αἱ σπουδαιότεραι περιεκταί, αἵτινες περιέχουσιν τὰς κυριώτερας θεολογικὰς ἀληθείας καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν ψυχικὴν εὐνομοίαν τῶν ἀνθρώπων. Μεταξὺ τῶν μερῶν τούτων τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν ἀποστολικῶν συγγραμμάτων, αἵτινα τοσκιῶς ἀναγιγνώσκονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐορτάς.

Ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν γραφικῶν μερῶν ἡ περιεκτὴν ὀφείλει ὁ διδάσκαλος (α) νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς τῶν κοίλων ψυχὰς τὸν προσηνισμὸν οὐδαμῶν πρὸς τὸ ἱερὸν βιβλίον τὸ περιέχον τὰ θεῖα रहस्य εἰς τοῦτο δὲ συντελεῖ ἡ προτροπὴ τῶν κοίλων εἰς τὸ νὰ κρατῶσι μετὰ καθαρῶν χειρῶν τὸ ἱερὸν βιβλίον καὶ ν' ἀναγινώσκουσιν αὐτὸ μετ' εὐλαβείας (β') διὰ τῆς διλογικῆς μορφῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ πάσης ἄλλης ἐν ἀνάγκῃ, νὰ ἐξηγῇ καὶ ν' ἀναπτύξῃ τὸ κείμενον γραμματικῶς, ἱστορικῶς, γεωγραφικῶς, δογματικῶς, ἁρμονικῶς, ἥτις παρ' ἀνα-

τιπροσδοκῆσιν τῶν παραλλήλων χωρίων καὶ ἀλληγορικῶς (γ') νὰ ἐξηγῇ ἐκ τοῦ ἱεροῦ κειμένου ἡθικὰ διδάγματα συντελούμενα εἰς εὐνομοίαν τῶν παιδίων. Ἥτοι εἰς μορφῶν καὶ διὰ πλάσιν τῆς τούτων καρδίας. (Οἰκονομικὰ ἐρμηνεύειν καὶ ἂν ποιῆται ὁ διδάσκαλος αὕτη πρός τὸ νὰ εἶνε σύντομος καὶ περιεκτικὴ. Τὰ δὲ ἐκτενέστερα τῶν τῆς Ἀγίας Γραφῆς χωρίων καλὸν εἶνε ν' ἀπομνημονεύωσιν οἱ μαθηταί, ὅπως μεμνημένοι ὡς ἱστορίαν τοῦ βίου αὐτῶν. Τὰ αὐτὰ περίπου διὰ νὰ μὴ νὰ ἀπομνημονεύωσιν καὶ περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς λειτουργικῆς περιεχούσης τὴν ἐξήγησιν τῆς ἱερᾶς λειτουργίας. Ἡ διδασκαλία τῆς λειτουργικῆς ποιεῖται νὰ εἶνε ἐπίσης σύντομος.

(ἀκολουθεῖ)

Α. Κ. Παλαβάνης.

ΕΦΗΜ. Σάβωυς  
ΗΜΕΡ. 9/9/1892